



**Norsk
musikkråd**

Utsikter til aktivitet for det frivillige musikklivet under koronautbruddet

**Landsomfattende undersøkelse av lokale ledd
for perioden mars-desember 2020**

12. oktober 2020

Bakgrunn og gjennomføring

12. mars 2020 var de strengeste tiltakene som noensinne er innført i Norge i fredstid et faktum. Det ble umiddelbart klart at dette kom til å få store konsekvenser for landet, og også det frivillige musikklivet.

Norsk musikkråd sendte raskt ut en undersøkelse med mål om å kartlegge hvilke konsekvenser restriksjonene ville ha for vårt felt. Rapporten var ferdigstilt 31. mars 2020.

Resultatet av kartleggingen ga en viktig innsikt i hvilke økonomiske konsekvenser nedstengingen kunne gi. Dette var uvurderlig informasjon i vårt arbeid med å påvirke kompensasjonsordninger i en retning som også ville bidra til å redde det frivillige musikklivet.

En av koronautbruddets største utfordringer kan imidlertid ikke alene reddes av noen kompensasjonsordning. Behovet for å kartlegge det sosiale og inkludere fellesskapet er derfor stort.

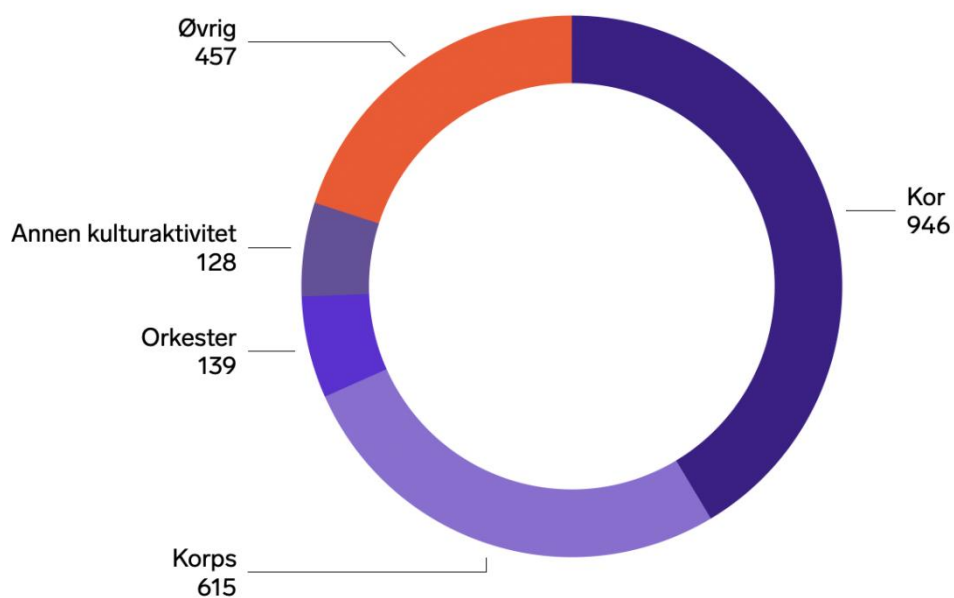
Med bakgrunn i dette har Kulturalliansen og Norsk musikkråd/Musikkens studieforbund gjennomført en ny kartlegging i september 2020. Målet er å få en oversikt over hvilke konsekvenser koronakrisen har hatt for våre medlemslag så langt, hvordan lagene vurderer utsiktene til å gjenoppta øvelser og aktiviteter, og hvilke innspill de har til den kommende stimuleringsordningen fra regjeringen.

Kartleggingen ble sendt til alle sentralledd, som deretter videreformidlet undersøkelsen til sine respektive regionledd og lokale lag.

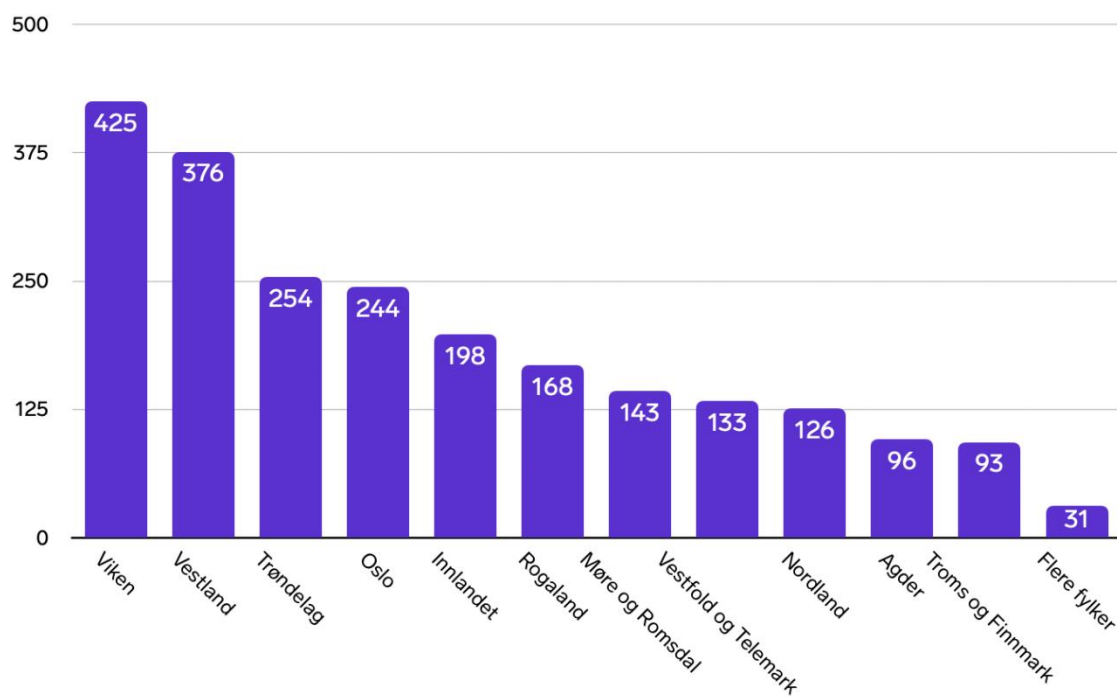
Nøkkeltall

2.286 respondenter har svart på undersøkelsen.

Etter kategori fordeler respondentene seg slik:



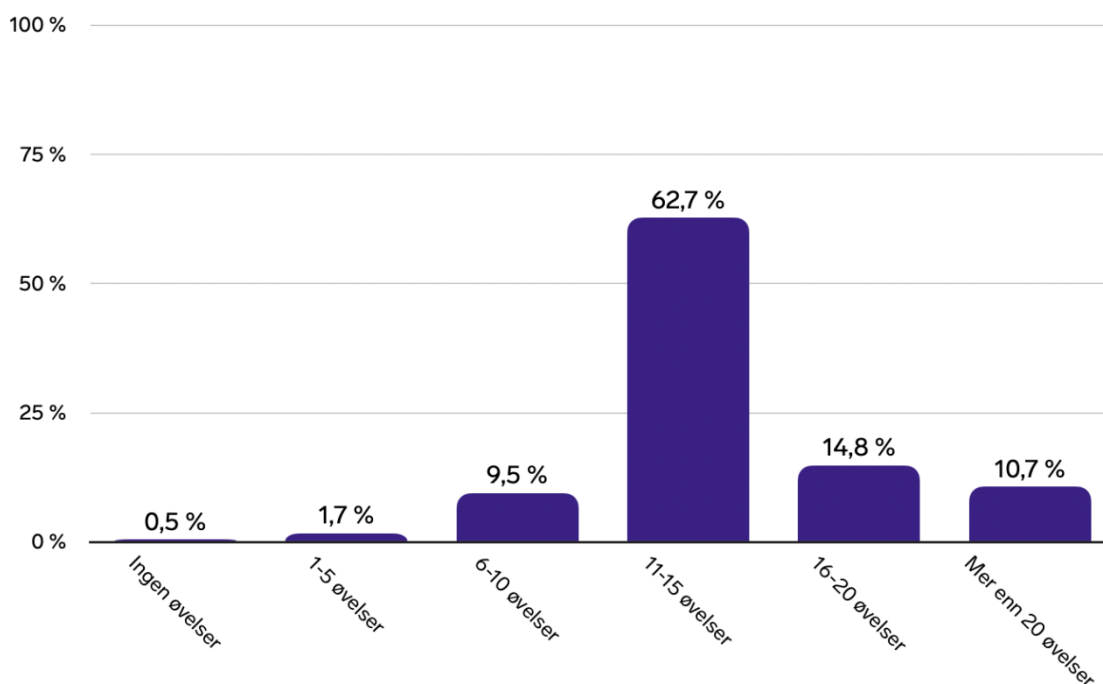
Etter fylke fordeles de slik:



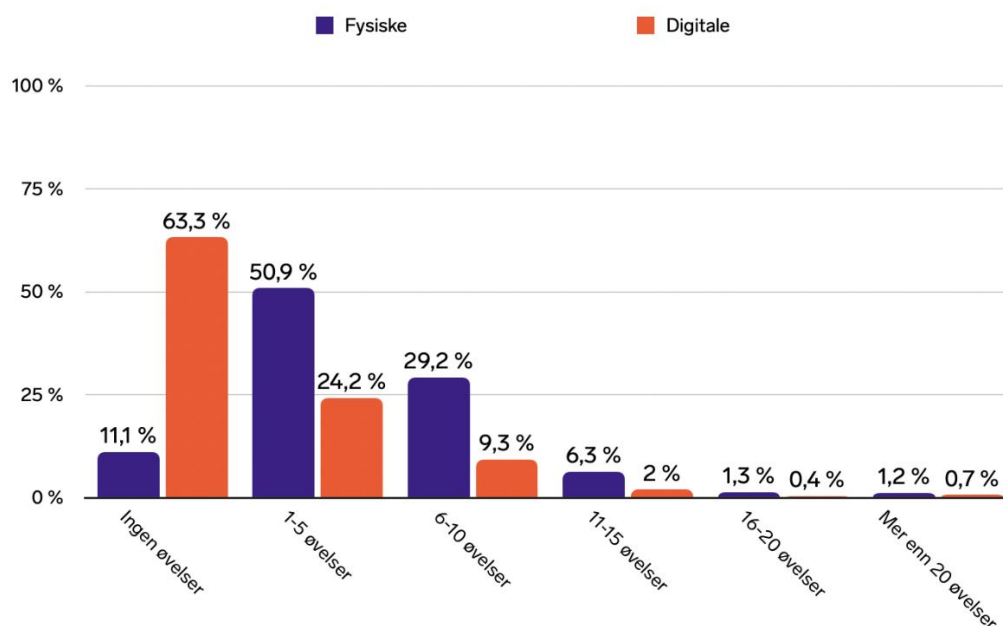
Øvelser og aktiviteter

Aktivitet før sommeren

I undersøkelsen ble respondentene som har faste øvelser som en del av sin aktivitet bedt om å oppgi hvor mange øvelser de ville hatt i perioden 12. mars til 31. august, gitt at vi var i et år uten koronarestriksjoner. Flertallet av respondentene (62,7 pst) oppga at de ville hatt mellom 11 og 15 øvelser, med et snitt på 17 øvelser i perioden pr. lag.

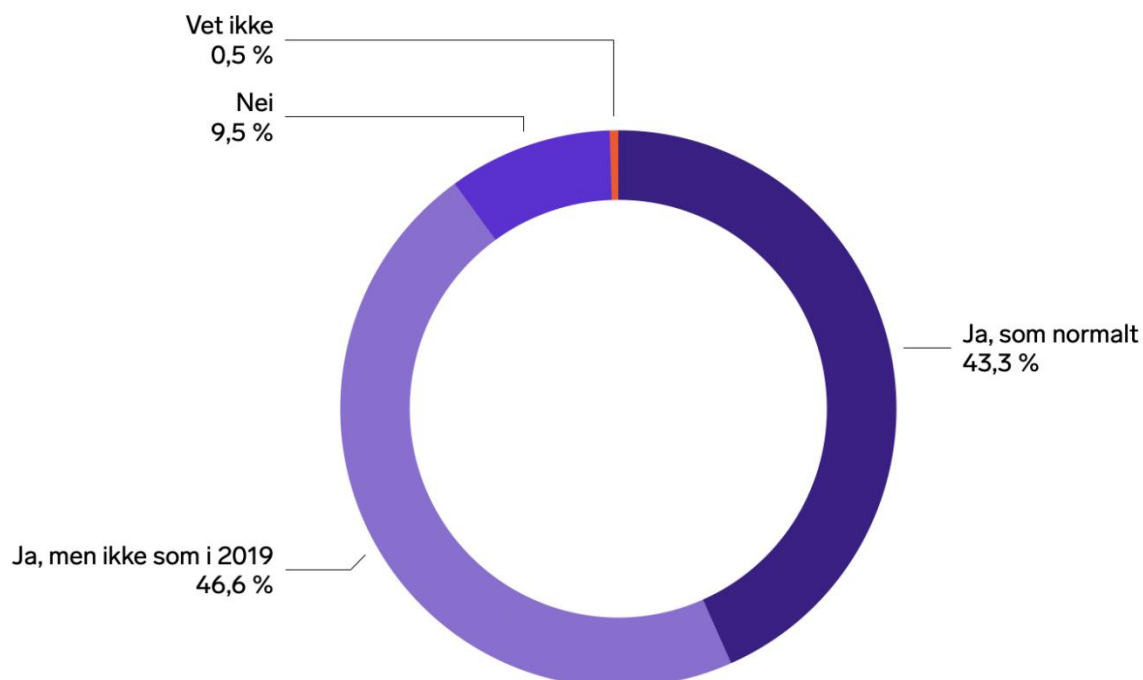


På spørsmålet om hvor mange fysiske øvelser de faktisk hadde i den aktuelle perioden i år, svarte flertallet (50,9 pst) at de har hatt mellom én og fem øvelser, med et snitt på fem øvelser pr. lag i perioden. 226 respondenter oppgir at de har hatt ingen øvelser i den aktuelle perioden. Flertallet (63,3 pst) har hatt ingen digitale øvelser.

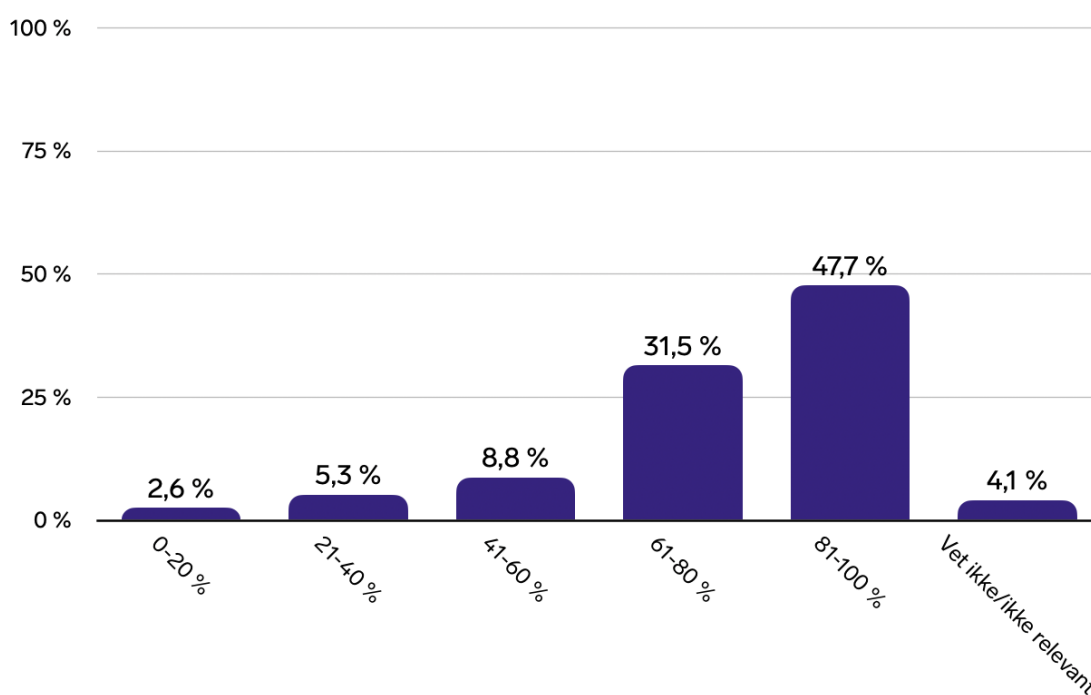


Aktivitet etter sommeren

På spørsmål om laget har startet opp aktivitet etter 1. september 2020 svarer 89,9 prosent at de enten har kommet i gang som normalt (43,3 pst) eller at de har kommet i gang, men ikke som i 2019 (46,6 pst).

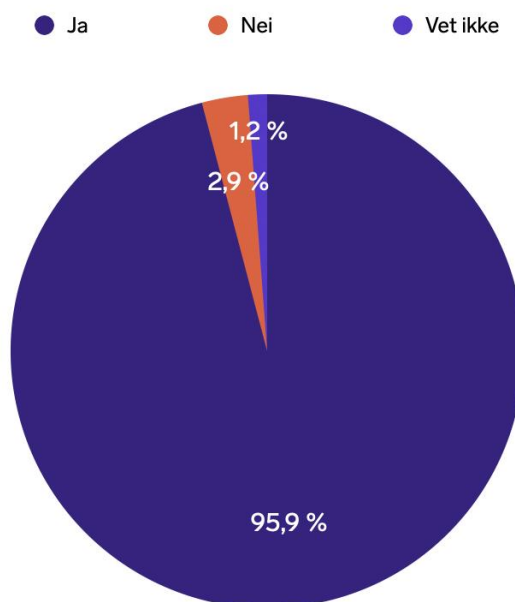


Nesten halvparten av disse (47,7 pst) oppgir at 81-100 prosent av laget møter opp til faste øvelser eller aktiviteter. Samtidig viser undersøkelsen at for 250 lag (16,7 pst) at 60 prosent eller færre møter opp på fast aktivitet. Hele 2,6 prosent oppgir også at de har et frafall som er 80 prosent eller større.



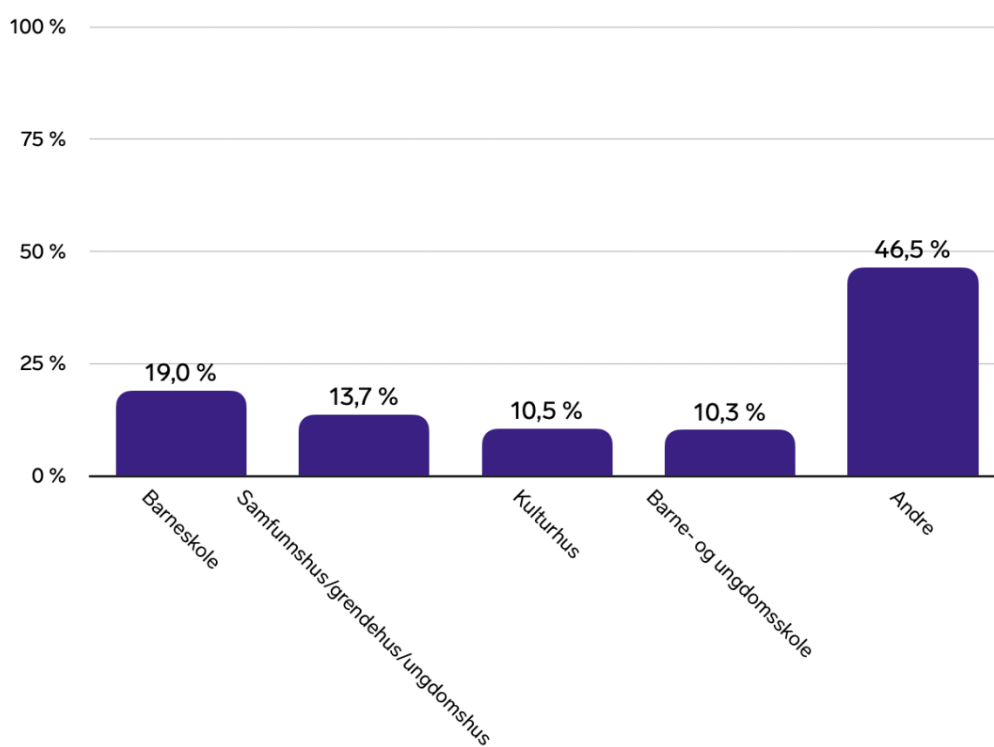
Smittevern

Nesten alle lagene (95,9 pst) som har øvelser som en del av sin faste aktivitet har informert sine medlemmer om smittevern.

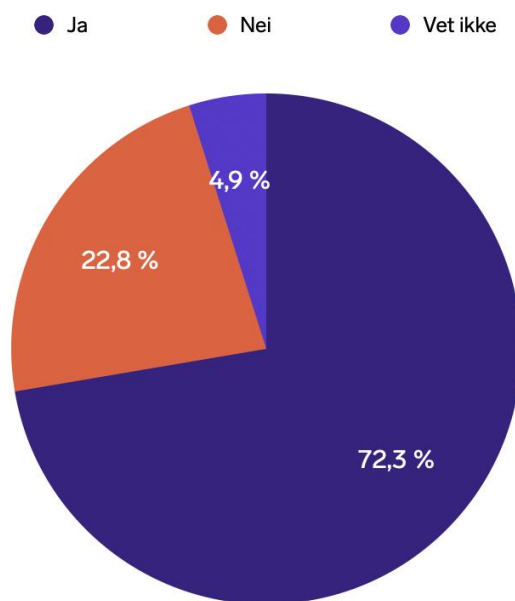


Tilgang til lokaler

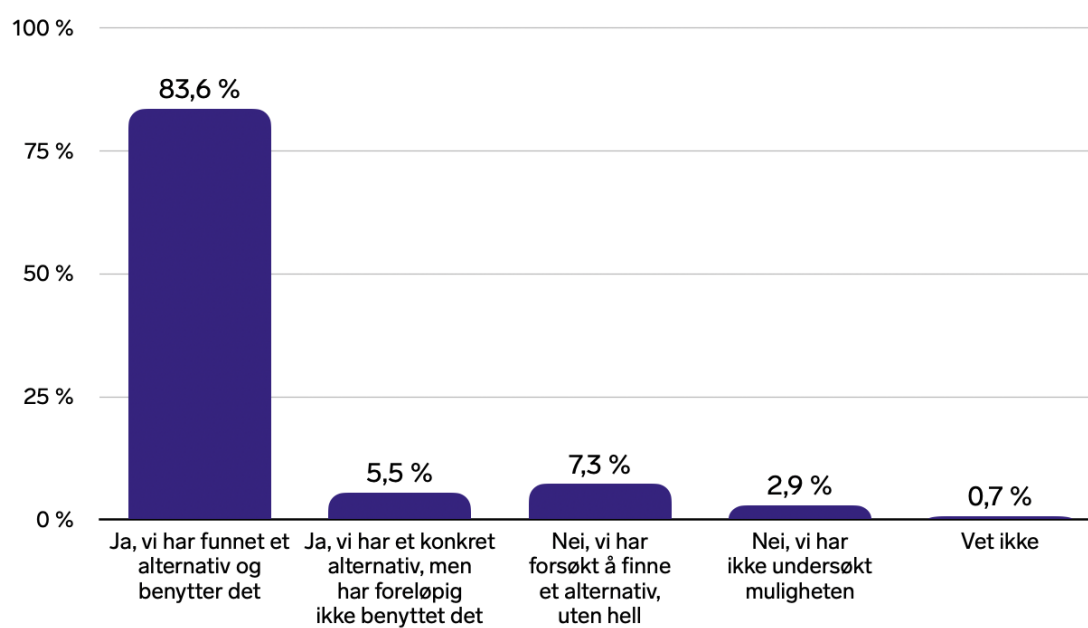
Undersøkelsen viser at de mest vanlige lokalene som benyttes enten er barneskoler eller barne- og ungdomsskoler (29,3 pst) etterfulgt av samfunnshus/grendehus/ungdomshus (13,7 pst) og kulturhus (10,5 pst).



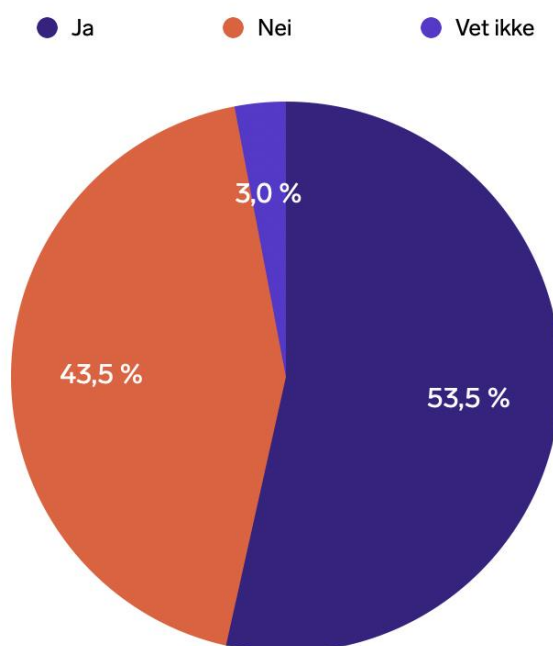
Nesten tre av fire oppgir at de kan benytte seg av lokalene som de vanligvis bruker.



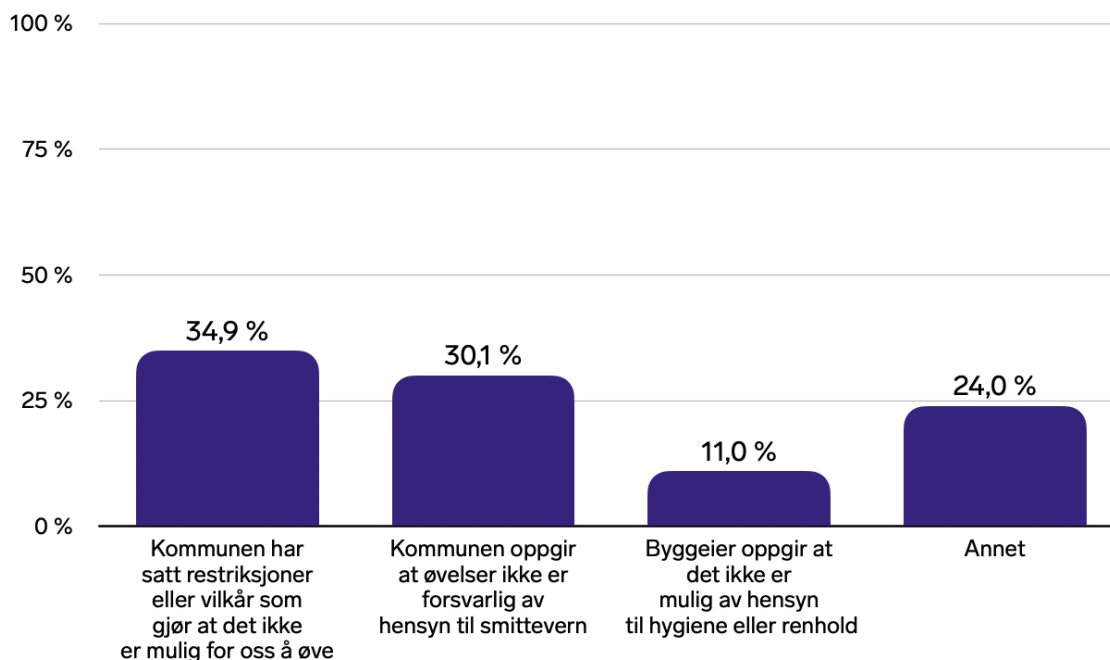
For de 451 lagene som ikke kan benytte seg av sitt vanlige lokale, oppgir 84 prosent at de har funnet et alternativ som de benytter seg av.



Litt over halvparten av disse har høyere kostnader tilknyttet til leie enn det de vanligvis ville hatt.



For flertallet av lagene som har mistet tilgangen til lokalene sine, skyldes dette kommunale restriksjoner. Én av tre (34,9 pst) oppgir at kommunen har satt restriksjoner eller vilkår som gjør at det ikke er mulig for dem å øve på sitt vanlige lokale, mens nesten liten mange (30,1 pst) svarer at kommunen oppgir at øvelser ikke er forsvarlig av hensyn til smittevern.

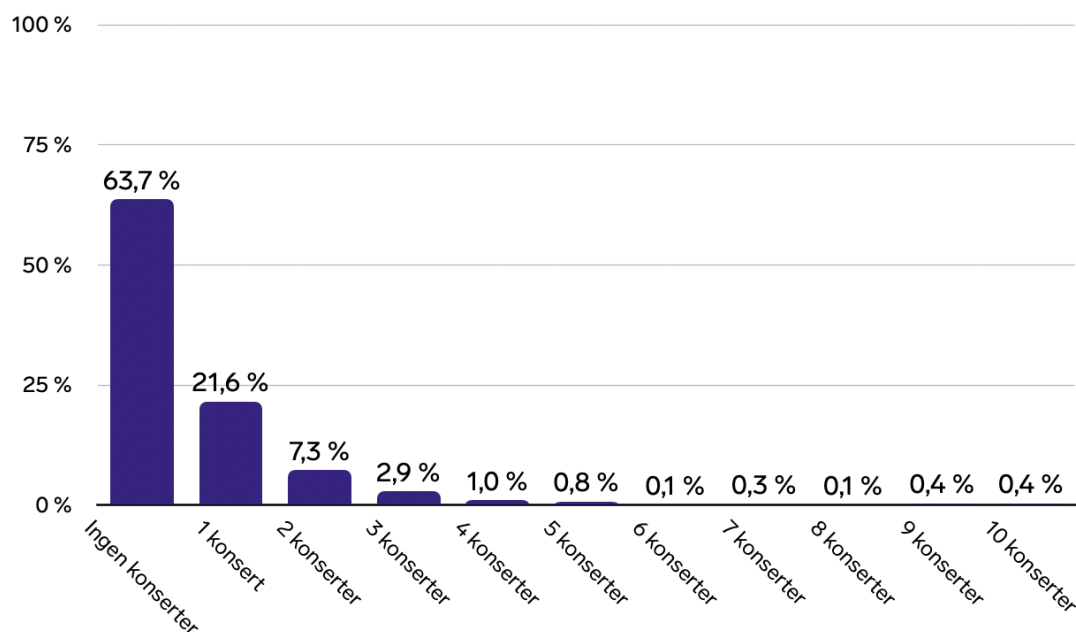


Rogaland er fylket med høyest andel (79,6 pst) av lag som kan benytte seg av lokalet de vanligvis brukes, men Oslo er fylket med lavest andel (66,8 pst).

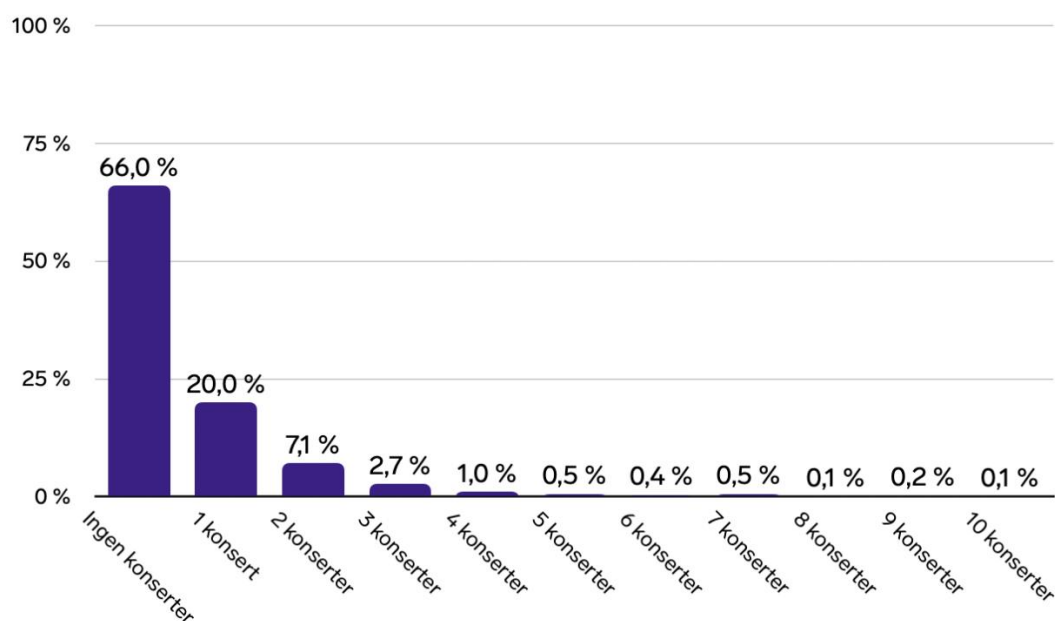
Konsserter

Blant deltakerne i undersøkelsen er det 1390 lag som setter opp konserter der de selv står oppført som arrangør. Andeler i dette kapittelet tar utgangspunkt i dette tallet.

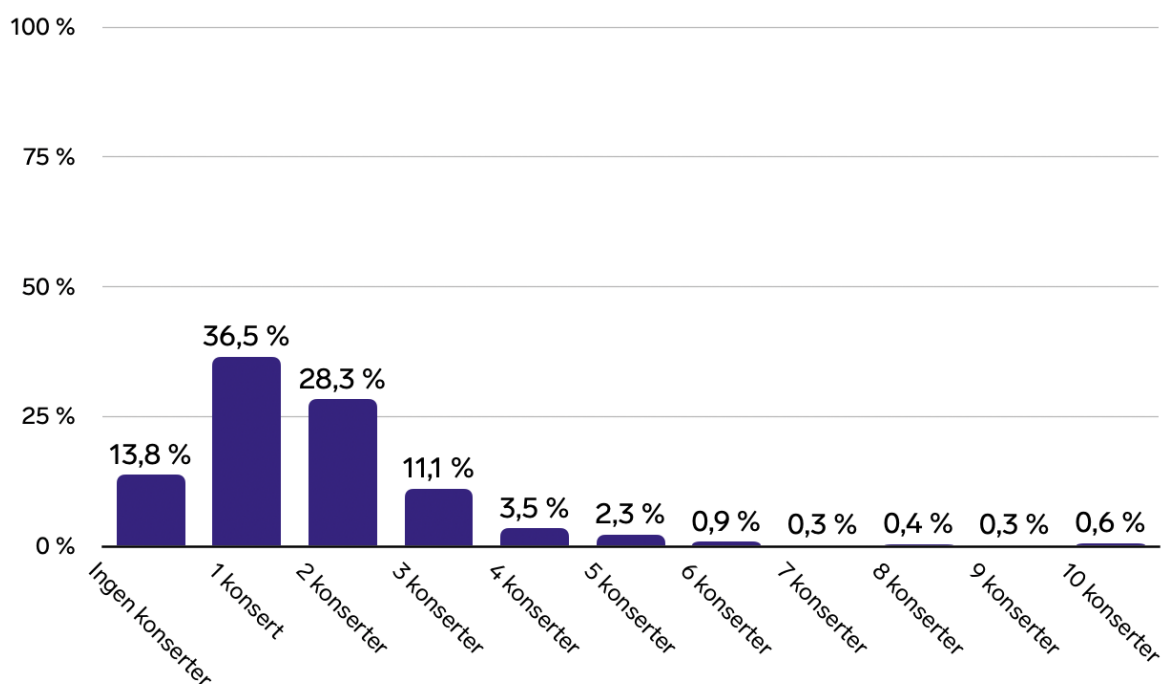
Frem til og med 11. mars i år arrangerte nesten to av tre (63,7 pst) ingen konserter, mens én av tre arrangerte mellom én og fem konserter. 0,4 prosent arrangerte mer enn 20 konserter. Det er ikke unormalt at det arrangeres få konserter i dette tidsrommet, da dette er lavsesong for mange av medlemslagene.



Mellom 12. mars og 31. august oppgir 66 prosent at de ikke har arrangert noen konserter, mens 31,3 prosent svarer at de arrangerte mellom én og fem konserter. Dette er normalt en periode med langt mer aktivitet enn første kvartal.

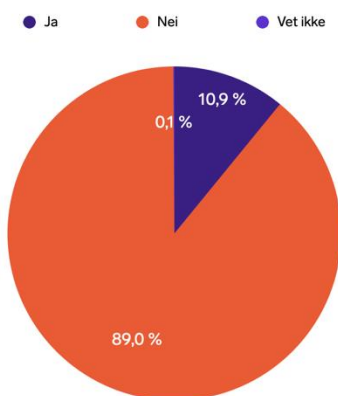


Respondentene ble bedt om å anslå hvor mange konserter de vil arrangere i perioden 1. september til 31. desember. Kun 13,8 prosent oppgir at de ikke vil arrangere noen konserter, mens 71,7 prosent oppgir at de planlegger å arrangere mellom én og fem konserter.

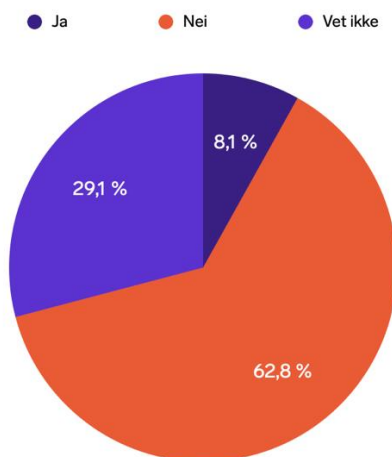


Strømming

Nesten ni av ti (88,9 pst) oppgir at de ikke har gjennomført konserter via strømming, mens 150 lag (10,9 pst) oppgir at de har arrangert strømmede konserter.

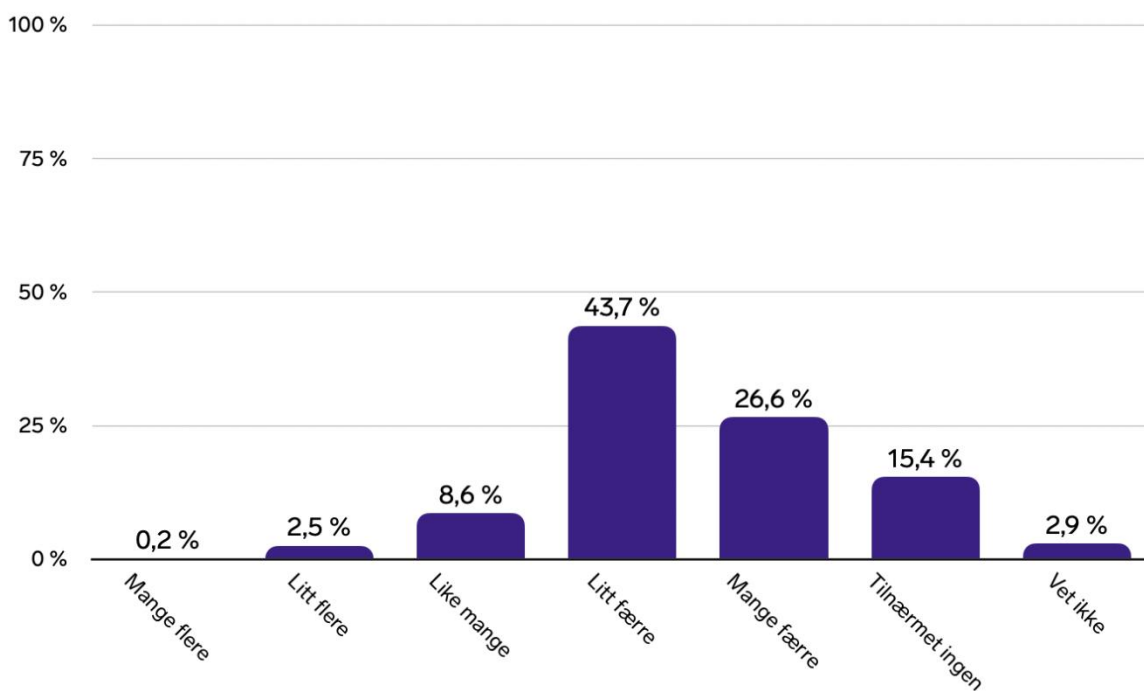


På spørsmålet om de vil arrangerte strømmede konserter i fremtiden viser resultatet at respondentene er langt mer usikre, der under to av tre (62,8 pst) sier at de ikke vil benytte seg av strømming i fremtiden. Nesten én av tre (29,1 pst) er usikre.

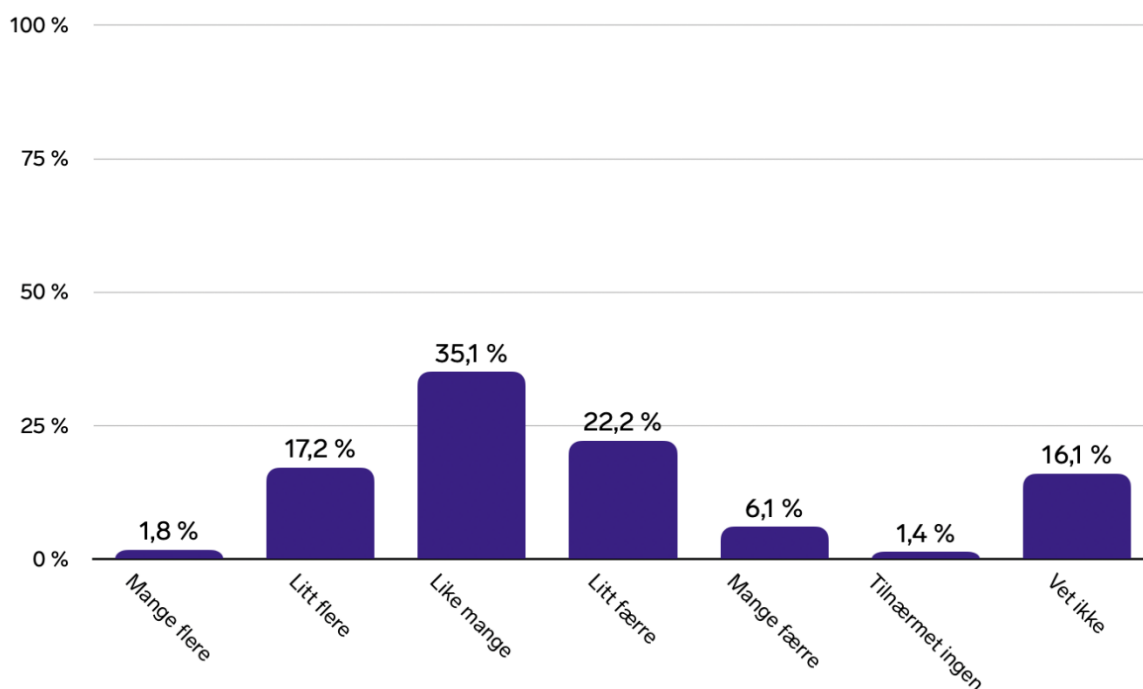


Året sett under ett

På spørsmål om hvor mange konserter laget vil gjennomføre, sammenliget med 2019, svarer kun 8,6 prosent at de vil gjennomføre like mange. Hele 85,7 prosent oppgir at de vil arrangere litt færre (43,7 pst), mange færre (26,6 pst) eller tilnærmet ingen (15,4 pst) konserter.

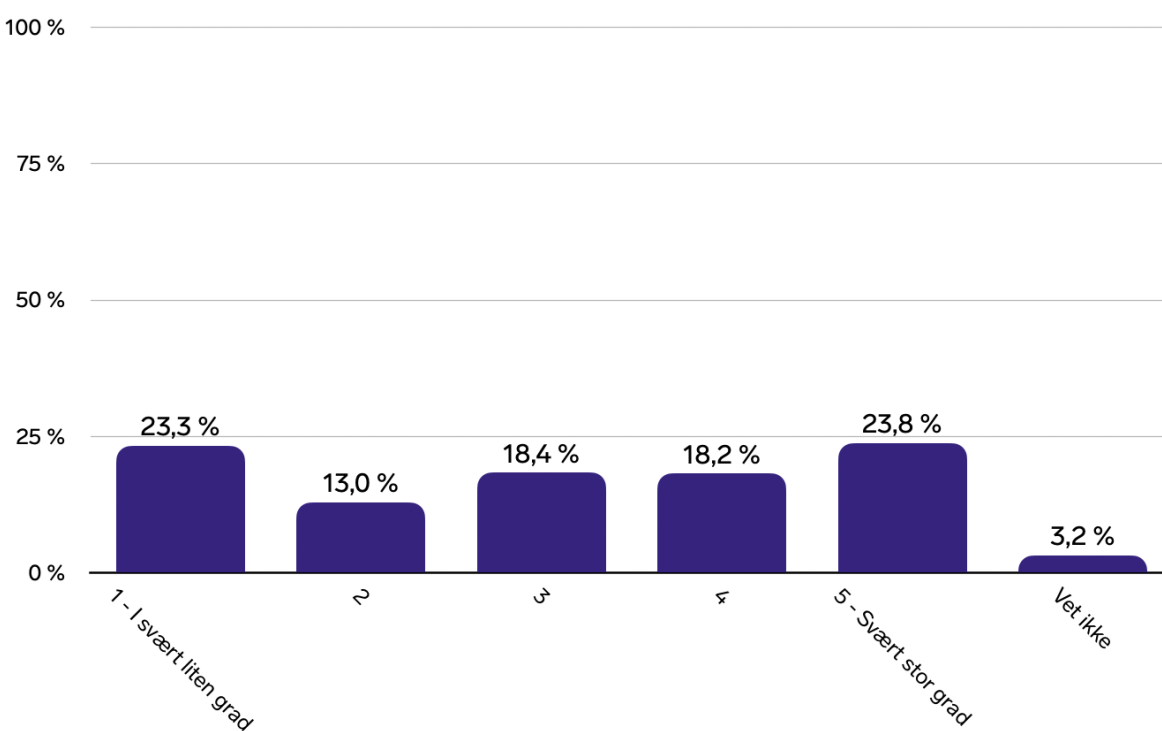


Undersøkelsen viser at lagene håper at 2021 er et år som er mer sammenlignbart med fjoråret. Over én av tre (35,1 pst) svarer at de antar at de vil arrangere like mange konserter i 2021 som i 2019.



Økonomisk påvirkning av publikumsbegrensningen

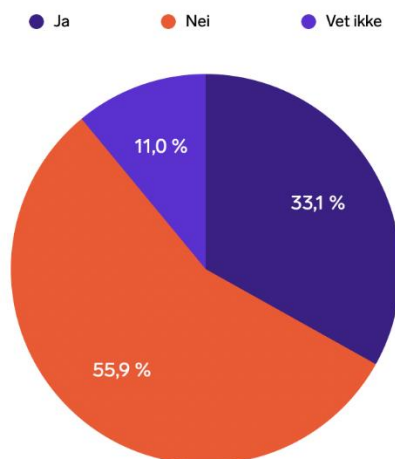
På spørsmålet om i hvilken grad lagets økonomi påvirkes av begrensningen på maks 200 personer som publikum på konserter er det ganske jevnt fordelt. Dette skyldes at det er veldig varierende hvor stort publikumsoppmøte hvert lag har på sine konserter til vanlig – og derfor er det nesten like mange som har svart at det påvirker dem i svært liten grad (23,3 pst) som sier at det påvirker dem si vært stor grad (23,8 pst).



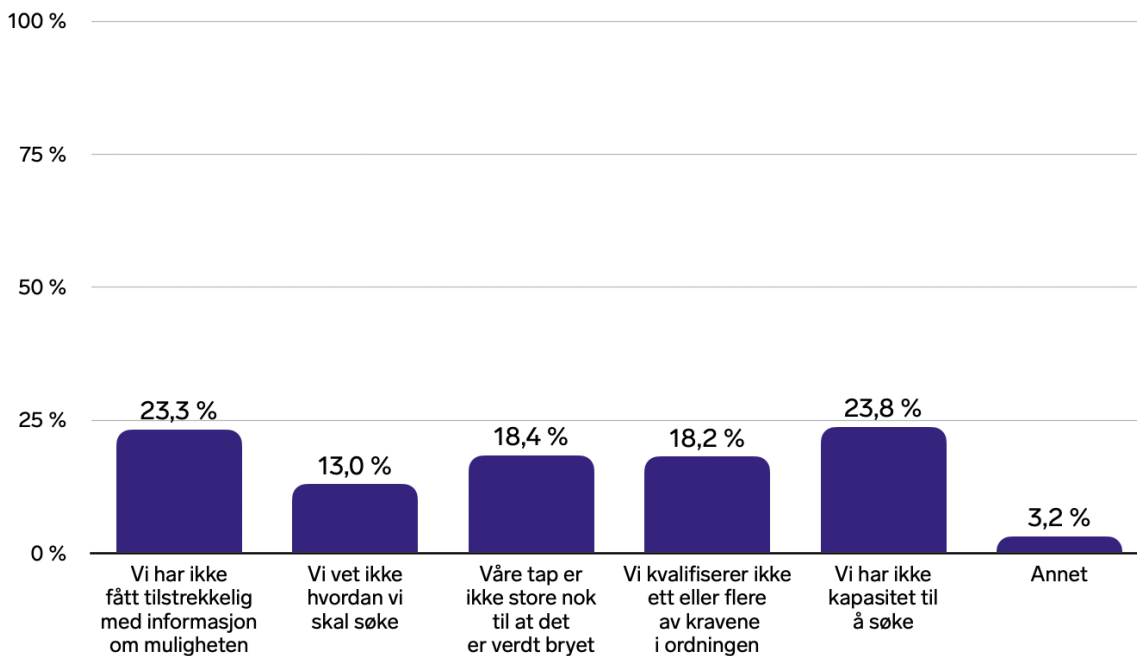
Statlige støtteordninger

Kompensasjonsordning

I undersøkelsen har vi spurt respondentene om de har søkt på kompensasjonsordningen til støtte for økonomiske tap, som hadde søknadsfrist 15. september. Kun en av tre (33,1 pst) oppgir at de hadde søkt.



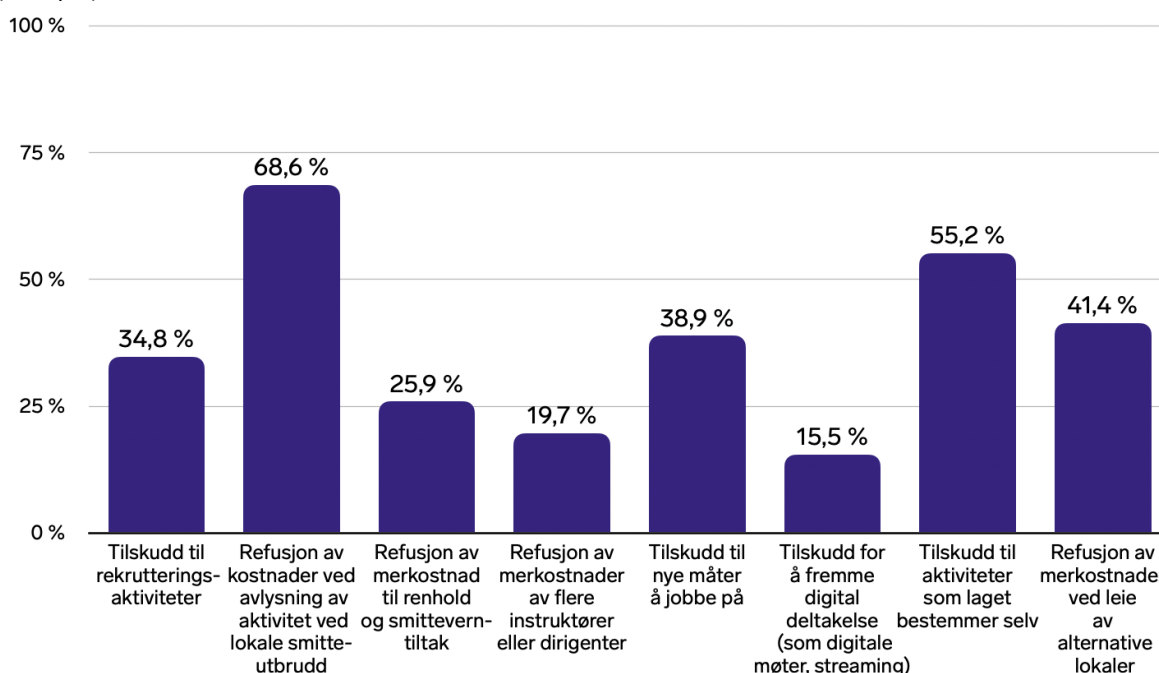
For de 1.279 lagene som har svart at de ikke har søkt, oppgir over ni av ti (94,1 pst) at dette enten skyldes at deres tap er store nok til at det er verdt bryet, eller at de ikke kvalifiserer til én eller flere av kravene i ordningen.



Fremtidig stimuleringsordning

Kulturdepartementet planlegger en stimuleringsordning som skal erstatte ordningene for tapskompensasjon, hvor hensikten med ordningen er å bidra til at mer aktivitet blir planlagt og gjennomført. Respondentene kunne fra en liste velge de tre punktene som var viktigst for dem. «Refusjon av kostnader ved avlysning av aktivitet ved lokale smitteutbrudd» var det mest populære valget (68,6 pst) etterfulgt av «Tilskudd til

aktiviteter som laget bestemmer selv» (55,2 pst) og «Refusjon av merkostnader ved leie av alternative lokaler» (41,4 pst).



Spørsmålet ble fulgt opp med et fritekstfelt der respondenten kunne skrive andre behov for å få i gang aktivitet i 2021, som en stimuleringsordning burde støtte. Blant svarene er det særlig fire behov som utmerket seg:

- Behov for kompensasjon av inntektsbortfall
- Behov for hjelp til motivering og rekruttering
- Behov for hjelp til tilgang til lokaler
- Behov for tilrettelegging ved hjelp av digitale verktøy

En stor overvekt nevner ulike typer inntektsbortfall som loppemarkeder, reduserte billettinntekter, deltakerbetalinger mv., samtidig som de har faste kostnader som ikke lar seg redusere.

«Vi driver ideelt ungdomsarbeid, ikke lønnsom kultur, og har utgifter til dirigenter (6 timer) og instruktører (80 musikanter'20 min) hver uke. Så behovet er penger til ukentlige øvelser og drift, ikke arrangementer eller billettstøtte.»

Mens billettstøtte ikke er hovedprioritet for utøvende lag, vil billettstøtte være blant de viktigste tiltakene for videre drift for konsertarrangører.

«Veldig viktig med erstatning for tap av inntekter ved avlysning av loppemarked, 17. mai-arrangementer og inntektbringende aktiviteter. Vi bruker kr 93.500.- pr mnd 10 måneder av året til 3x dirigenter og 8 instruktører, og da er inntekter fra 2x loppemarked, Bingo, 17. mai og kalendersalg helt avgjørende for at vi skal klare driften. Fint med støtte til aktiviteter, men vi driver med opplæring i musikk og på instrumenter, og da må medlemmene ha undervisning, utfordringer og fremgang, ellers så slutter de.»

Siste setning i sitatet over, peker på en stor utfordring mange lag har nå.

«Hvis ikke deltakerne opplever faglig fremgang eller sosialt utbytte så mister de motivasjonen. Dette problemet var gjennomgående for alle typer lag.»

Det er ikke bare hos deltakerne at fall i motivasjon er en utfordring. I barne- og ungdomsaktivitet er foreldrenes motivasjon vesentlig. Dette gjelder også blant de som tar på seg verv og legger ned timesvis av ideell innsats for å få det hele til å gå rundt. Og for dem som opplever at dørene til sitt faste lokale er stengt påvirkes motivasjonen negativt.

«Vi har behov for at kommuner legger til rette eller hjelper til å ordne godt øvingslokale. Nå føles det som om noen kommuner ikke støtter kulturlivet i det hele tatt. Det er viktigere å få slik støtte fra kommunen slik at det føles som om kommunen tar kulturlivet seriøs.»

Lokalene de har er enten for små eller er blitt utilgjengelige fordi de må prioriteres til andre formål, andre lokaler er enten ikke tilgjengelige eller veldig kostbare. Vi ser også eksempler på hvordan tilgang til lokaler både er et økonomisk spørsmål og begrenser mulighetene til normal aktivitet.

«Koret hadde i høst anledning å leie lokale til korøvelser, men å betale kr.6000 pr øvelse ble ikke aktuelt. Våre øvingslokaler er ikke egnet med de smittereglene som er nå. Vi er 90 medlemmer. Skal vi øve i våre lokaler må koret deles inn i 4 grupper. Da blir det 2 øvelser pr sanger i mnd.»

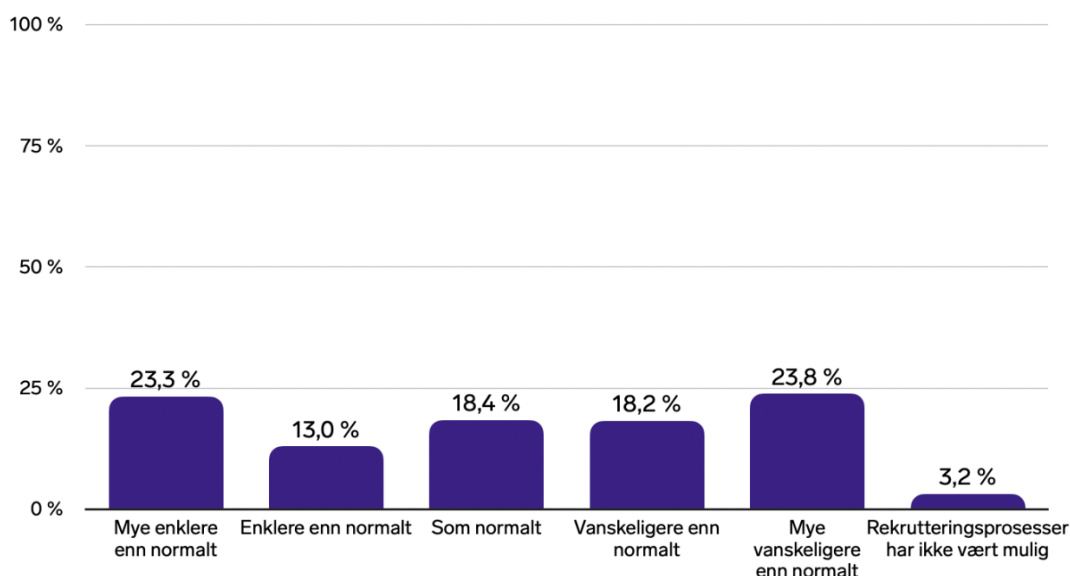
Påfallende mange fremhevet behovet for heving av kompetansen og kvaliteten knyttet til digitale løsninger. Strømming av korøvelser for å gjøre det enklere å inkludere de medlemmene som ønsket å følge øvelser hjemmefra og strømming av konserter som de kunne formidle til sitt publikum men også for å forsøke å vedlikeholde det sosiale fundamentet i foreningen. Å gjøre dette over digitale plattformer på en måte som engasjerer over tid krever både investeringer i utstyr, tekniske ferdigheter og kunnskap.

«Vi trenger utstyr og kunnskap om digitale løsninger som helt eller delvis erstatter medlemstreff.»

Andre opplysninger om konsekvensene av koronautbruddet

Til slutt har vi også spurt om deltakerne i undersøkelsen har andre opplysninger om konsekvensene av koronautbruddet. Også her går medlemsfall og motivasjonssvikt igjen.

Rekruttering har heller ikke vært enkelt under koronaperioden. Blant alle lagene svarer én av tre (34 pst) at rekrutteringsprosessen har vært som normalt, mens nesten to av tre svarer at det har vært vanskeligere enn normalt (35,6 pst), mye vanskeligere enn normalt (17,4 pst) eller at rekrutteringsprosesser ikke har vært mulig (11,6 pst).



Flere forteller om at de eldre i samfunnet rammes av at konserter på sykehjem ikke kan gjennomføres.

«Sjølvsagt - men alle slike aktivitetar som uteblir, har uboteleg skade for heile det sosiale fellesskapet med omsyn til helseforebygging, trivsel, samhald, venskap osv. osv. Utan eit vitalt kulturliv - "blør" kvar einskild - ja, landet med!»

Flere påpeker også at det er vanskelig å opprettholde tilbudet til psykisk utviklingshemmede.

«Personar med utviklingshemming fekk digital undervisning heile denne perioden, men det vart berre sang og samtale. Alle instrument er i øvingslokale og dei er avhengig av hjelp for å kunna bruka instrument og gruppa må vera samla for å få til øving og samspel.»

Det etterlyses også at kompensasjonsordningen burde dekke kostnader også under 25.000 kroner, da hver krone teller for små organisasjoner. Mange opplever det også vanskelig å planlegge for fremtiden, da avlysninger tærer på foreningens egenkapital. Flere lag sier at denne snart eller allerede er brukt opp. Da er det neste at laget blir nedlagt.

En vei ut av krisen?

Det er grunn til å se på tallene i denne undersøkelsen med forsiktig optimisme. Det er mange lag som har kommet i gang igjen, mange lag har tilgang til lokaler, og blant mange er det høy andel av lagene som dukker opp til fast øvelse og aktivitet. Det er imidlertid vanskelig å si med sikkerhet at svarene er representative for de lagene som ikke har svart.

Mange av lagene møter utfordringer. For flere er deres vanlige øvingslokale stengt, noens lag økonomi er hardt rammet av pandemien, og for de aller fleste er usikkerheten rundt fremtiden en stor bekymring. Det er også stor grunn til å tro at det er en del lag som har blitt inaktive under koronapandemien. Disse vil det uten ytterligere tiltak bli vanskelig å aktivere. Jo lenger tid som går uten aktivitet, jo vanskeligere blir det for disse lagene å komme i gang igjen.